

PedaForum 10 v.
Työelämänäkökulma opintojen suunnittelussa ja
opetuksen kehittämisessä
11.11.2004

Erkki Härkönen, TuY
Tapio Anttonen, KuY

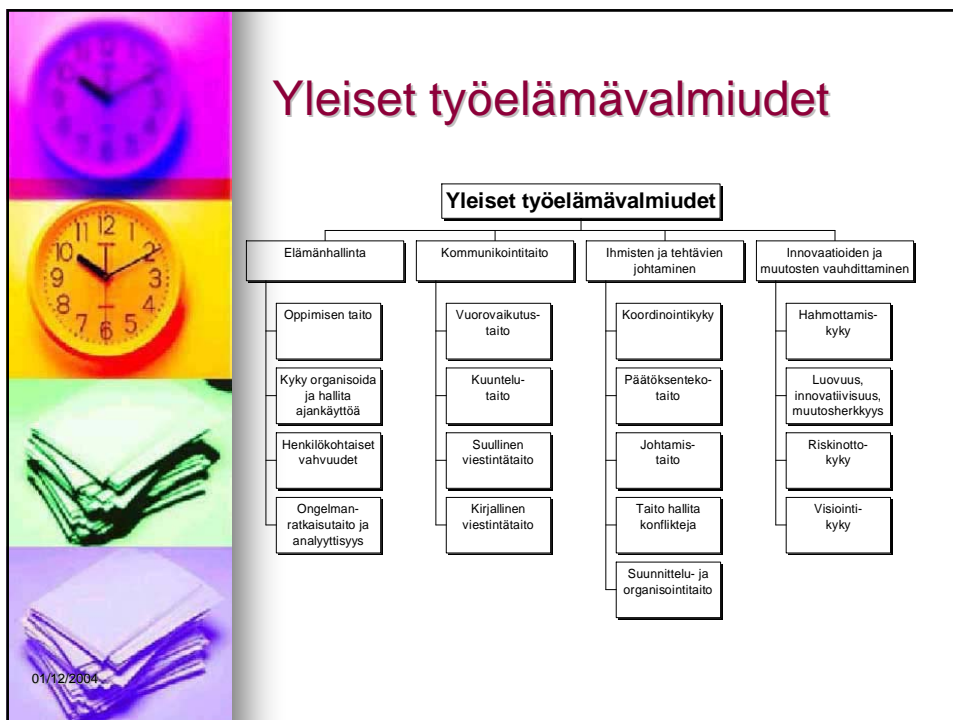
01/12/2004

Pedaforum Työpaja 11.11.2004
Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen
kehittämisessä

Mitä koulutuksestasi saamiasi
taitoja ja valmiuksia pidät
relevantteina nykyisessä
työssäsi?

01/12/2004

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Työpajan kulku:

4 keskusteltavaa teemaa

1. Hyödyt
2. Resurssit
3. Esteet
4. Työelämäkytkentä OPSssa & HOPSssa

01/12/2004

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Työpajan kulku: 2 ryhmää

Ryhmä 1 pohtii:

- Hyödyt
- Resurssit
- Esteet

Ryhmä 2 pohtii:

- Työelämänäkökulma OPSssa ja HOPssa

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Hyödyt

- Mitä hyötyä on yliopistokoulutuksen työelämärelevanssista; sen tiedostamisesta, sen huomioimisesta ja esilletuomisesta ?
- Miksi tämän asian selkiinnyttämistä yliopistossa tarvitaan?
- hyöty opiskelijalle?
- hyöty yliopistolle?
- hyöty työnantajalle?
- hyöty Sinulle?

Pedaforum Työpaja 11.11.2004
Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Resurssit

- Millaista tietoa tarvitaan?
- Millaista osaamista tarvitaan?
- Mitä resurssilähteitä on käytettävissä?
  - yliopiston sisällä?
  - yliopiston ulkopuolella?

01/12/2004

Pedaforum Työpaja 11.11.2004
Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Esteet

- Mikä estää työelämänäkökulman sisääntuomista yliopisto-opintoihin?
- Perinteet?
- Akateemisuus | tiedepolitiikka?
- Ajattelu | asenteet | arvostukset?
- Muutosvastarinta | toimintamallin uutuus?
- Resurssit | osaamispula?
- Mitä esteille voidaan tehdä?

01/12/2004

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Työelämänäkökulma OPS/HOPS

- Mitä valmiuksia yliopiston tulisi kyetä kasvateilleen tarjoamaan?
- Miten ne näkyvät? Miten ne saadaan näkyviksi?
- Missä on puutteita? Miten puutteet ilmenevät?
- Kenen vastuulla on mitäkin?
  - Opetus / opetushenkilökunta
  - Opiskelija
  - Työnantaja
- HOPS uusi asia; miten tähän saakka vallinnut (?) suunnittelemattomuus ilmenee?
- Konkretisointi
  - Kuka tarjoaa, mitä tarjotaan, kenelle ja missä vaiheessa?

Opintoja tukevat toiminnot

- tutkintorakenteeseen liittyvä ohjaus
- opiskeltaviin aineisiin liittyvä ohjaus
- työelämään sijoittumista edistävä ohjaus

Tietoa ja välineitä opiskelijan suunnitelmiin ja valintoihin.

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Hyödyt

- Resurssien hyötykäyttö – opiskelijat opintoja rahoittavan yhteiskunnan palveluksessa
  - Samalla lisää rahaa ja resursseja yliopistojen käyttöön
  - Parhaat tutkimusaiheet todellisesta elämästä
  - Tutkijat pois kammioistaan
  - Pitkäaikainen yhteistyö työnantajien kanssa
- Opiskelijan motivaatio kasvaa kun on kuva työelämästä – opiskelijan syyt opiskella
- Tutkintoaikojen lyheneminen ja tietoisia valintoja tehneitä maistereita
- Työllistymisen helppous etu kaikille
- Hyvät ”tuotteet”, joilla yliopistojen laatutakuu
- Avoimuudella tervehdyttävä vaikutus työtapoihin ja tieteeseen, yliopistojen toimintaan
  - ”vähemmän pölyä”
  - ”työelämän karpäsiä”

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Resurssit

- Ei välttämättä erillisiä resursseja jos integroitu
- Tahtoa ja tietoa tarvitaan
- Tenhoa ja henkisiä resursseja, intoa!
- Ohjaajat eivät aina tiedä projekteista tms, jolloin tarvitaan ulkopuolista asiantuntemusta – kuka sen maksaa?
- Tutkijat, yliopisto, yhteiskunta, kansainvälisyys – tutkimusten ja tuotosten esillesaanti/pano on hankalaa/heikkoa
  - Teemme tätä yhteiskunnalle emme vain itsellemme
- Apuvälineitä, joilla helpotetaan aloittamista
  - pienten askelten osoittaminen
  - Myös epäonnistumisten dokumentointi, ettei samoja virheitä toistettaisi kerrasta toiseen
  - Vrt Nasan tietokanta
- Työnteon arvot, mikä on tärkeää yksiköille –keskustelut olisivat tärkeitä, jotta voidaan tunnistaa katveeseen jääneet alueet

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Esteet

- Kenelle työelämäkontaktit ja –asiat kuuluvat? Kuka tekee työt?
- Kenellä on vastuu?
  - Kuka on yhteydessä esim. teollisuuteen?
  - Ohjausryhmät
  - Kontakteja on ylläpidettävä, ylitason vastuulla, koko yhteisön hyödyksi
  - "Toimitusjohtajaprofessorit" ammattijohtajiksi
  - Opinnäytetöiden ohjaajien yhteydet työelämään kohdistuen (alumnitoiminta)
- Kuormitus jakaantuu epätasaisesti
- Raha ja aika – sekä kiinnostus (!) puuttuu

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Esteet...

- Muutosvastarinta "meillä on aina tehty näin"
- Miten työelämätarpeet kanavoidaan laitokselle?
  - Rekrytointipalvelut ja opetussuunnitelmien laatijat eri paikoissa
  - Selvityksiä ja tutkimuksia opettajien tietoon
- Innokkaimmat kehittäjät ovat määräaikaista
  - Yhteyksiä määräaikaisten projektien kautta
  - Asiat henkilöityy ja hän vie tiedon ja yhteydet lähtiessään
- Ihmisten täytyy tuntea toisensa – MITEN VARMISTETAAN TIEDON SIIRTYMINEN?
- Perustutkimukseen tähtäävillä aloilla työelämäyhteydet on selvitettävä, "kaivettava esille", jolloin siihen tulee panostaa erikseen
  - Kukaan ei tiedä kokonaisuutta, jokainen tuntee vain oman urapolkunsa
  - **Uragallerian** perustaminen (HY, humanistinen tiedekunta)

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Työelämäkytkentä OPS & HOPS

- Mitä työelämätaitoja uusilla opiskelijoilla tulisi olla? Mitä yliopisto edellyttää?
  - Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen
  - Yhä moninaisempi opiskelija-aines
- Osaamisen näkyväksi tekeminen
  - Kaikkien opittujen osa-alueiden tunnistaminen
- Gradupaikkojen hankkiminen yritys-elämästä
  - Paikkoja löytyy kaikille aloille, niitä on etsittävä
- Gradun tekeminen on tehtävä mukavaksi asiaksi, "kivalla soundilla"
  - Gradun painoarvo - se on "vain" opinnäytetyö

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

OPS/HOPS...

- Opiskelijoiden sijoittumisen seuraaminen systemaattiseksi kaikille aloille ja hyödyttämään ops- ja hops-työtä
  - Keskeisten osaamistavoitteiden tunnistaminen
- Työelämäprojektien ajoitus sovittava yhteen yritysten aikataulujen kanssa
- Ops-työhön pitkäjänteisyyttä ja jatkuvuutta, jolloin firmat voivat suunnitella omat aikataulunsa
  - yritykset saavat riittävän pitkälle edenneitä / osaavia opiskelijoita silloin kun tarvitaan
- Opsien miettiminen: työelämäyhteyden kytkeminen läpi koko opetussuunnitelman sisäänrakentaen
  - Jokainen opettaja kytkee asiansa työelämään
  - Työelämäyhteys ei tule pelkästään harjoittelun kautta
- HOPS – ohjauksen eri tahot palaavat tähän ja opiskelijat pohtivat (ainakin pari kertaa vuodessa) mihin ovat menossa
  - Hops ei saa olla pelkkä kurssilista
  - Hopsin kautta opiskelija oppii arvioimaan myös yleisiä taitoja

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

OPS/HOPS...

- Ops:n laatimisessa periaate teorian ja käytännön yhteenkytkeisestä
- Miten voitaisiin opetusjärjestelyiden kautta antaa yleisiä valmiuksia?
- Piilo-opetussuunnitelma: tiedonhaku, kommunikaatiotaidot jne kulkevat läpi koko tutkinnon jo nyt: miten ne tehdään näkyviksi?
- Oppiaineet eivät tiedä näkyvästi mitä osataan? Miten opiskelijat voisivat tietää?
- Ops:n työkalut, miten opetetaan jne ja opiskelija pakotetaan heti 1. kurssista asti miettimään osaamistaan
- Työelämälle on kerrottava mitä opiskelijat osaavat – tietoa on lisättävä kaikilla tasoilla
- Työelämän ydintaidot tarjottava muttei pidä lähteä koulutuksessa kaikkien trendien perään
- "Norsunluutorni" ja kenttä – yliopistolla täytyy olla visioita ja sen tulee olla jo vähän edellä kehityksessä – proaktiivinen rooli
- Joillakin aloilla ongelmana opiskelijoiden saaminen takaisin opiskelemaan, keskeyttämisten estäminen
  - Uusi tutkintorakenne – kandin jälkeinen työllistyminen?
  - Paluu takaisin opintojen pariin pitää tehdä mahdollisimman helpoksi

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Toimenpiteet ja vastuut

- MIKÄ ON OPISKELIJAN VASTUU? MIKÄ ON OPETTAJAN VASTUU?
  - Työelämä muuttuu nopeasti, ops:ien suunnittelu vaikeaa
  - Miten saadaan opiskelijat itsenäisiksi ja vastuullisiksi työntekijöiksi?
  - Akateemisen koulutuksen luonne?
- Yliopisto antaa niin hyvää koulutusta, että opiskelijat työllistyvät
  - Työllistyminen ja työelämän seuraaminen on opiskelijan vastuulla
- Yliopiston suorat, jatkuvat ja henkilökohtaiset yhteydet työelämään
  - Mitä te teette? Mitä te tarvitsette?
  - Tuntosarvet ylhäällä näkee työelämän suhdanteet
- OPM – opetus ja ops ei saa olla riippuvainen teollisuuden suhdanteista
- Yliopiston on pidettävä huolta osaamisesta ja opiskelijan "elinkautisesta oppimisesta"

Pedaforum Työpaja 11.11.2004

Työelämänäkökulma opiskelun suunnittelussa ja opetuksen kehittämisessä

Lopetus:

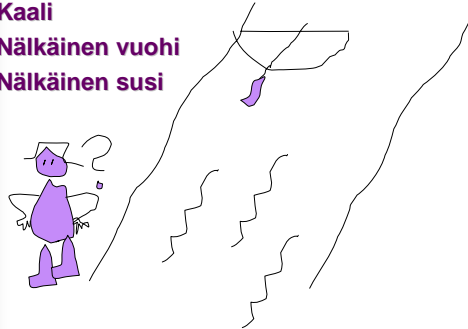
kaikkia asioita ei voi saada kerralla, mutta...

Logiikkatehtävä: "opinto-ohjaajan" saatava kaikki 3 joen yli veneellä ilman, että mitään menetetään | syödään, **mutta vain yksi mahtuu veneeseen kerrallaan. Miten?**

Kaali

Nälkäinen vuohi

Nälkäinen susi

01/12/2004